

KARAKTERISTIEKE OBJECTEN

BAD NIEUWESCHANS

Karakteristieke objecten

Bad Nieuweschans

Inhoud

1. Inleiding
2. Karakteristieke bebouwing
3. Waarderingscriteria
4. Overzicht Rijksmonumenten
5. Bronnenlijst

1. Inleiding

Dit boekwerkje bevat de lijst met karakteristieke objecten in Bad Nieuweschans. De selectie is uitgevoerd door Libau in opdracht van de gemeente Oldambt. In deze inleiding komen de aanleiding, het doel en de werkwijze van het onderzoek aan bod.

Aanleiding

De gemeente Oldambt heeft zich uitgesproken over de wenselijkheid van het aanwijzen van karakteristieke objecten in de kernen. Op deze wijze kan worden voorkomen dat panden worden gesloopt zonder dat een nadere afweging kan worden gemaakt ten aanzien van de cultuurhistorische waarde.

Met een inventarisatie en selectie van karakteristieke objecten biedt de gemeente duidelijkheid vooraf, zowel richting eigenaren als andere partijen die bij herstelopgaven betrokken zijn, en wordt voorkomen dat de gemeente slechts ad hoc en per individuele casus kan reageren op de ontwikkelingen. Daarnaast wordt vanuit de samenleving een groeiende belangstelling gesignaleerd voor – en een roep om – bescherming van cultureel erfgoed als drager van lokale identiteit.

Doel

De gemeente is voornemens karakteristieke panden aan te wijzen in de kern van Bad Nieuweschans. Door middel van het planologisch verankeren van deze objecten in het bestemmingsplan kunnen eventuele sloopaanvragen op grond van de aanwezige cultuurhistorische waarden worden geweigerd.

Werkwijze

De selectie is als volgt tot stand gekomen. Vertrekpunt van de inventarisatie is de lijst van objecten van het Monumenten Inventarisatie Project. Deze lijst is meer dan twintig jaar geleden opgesteld ten behoeve van de selectie van rijksmonumenten, en bleek toe te zijn aan herziening. Op basis van veldwerk en bronnenonderzoek is de bijgevoegde conceptlijst tot stand gekomen.

Door de gemeente is nadrukkelijk ingezet op het betrekken van de bevolking bij het proces van inventarisatie, waardering en selectie. Daartoe is een werkgroep samengesteld waarin lokale deskundigen en betrokken burgers zitting hebben gehad. Met de inbreng van de opgehaalde informatie uit werkgroep is een selectie gemaakt van karakteristieke objecten in

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat het belangrijkste onderdeel van het document, de lijst met karakteristieke objecten in de kern van Bad Nieuweschans. De objecten op deze lijst zijn gerangschikt op straatnaam en huisnummer. Ieder object is voorzien van een korte beschrijving en een score ten aanzien van de vijf algemeen gehanteerde criteria voor de waardering van gebouwd erfgoed. Hoofdstuk 4 bevat een nadere omschrijving van deze criteria.

De rijksmonumenten in het gebied zijn al beschermd en maken daarom geen deel uit van het onderzoek. Een overzicht van de rijksmonumenten in Bad Nieuweschans is bijgevoegd in hoofdstuk 4. Tot slot bestaat hoofdstuk 5 uit een beknopt overzicht van de gebruikte bronnen.

Sanne Tillema, Libau

Herman Waterbolk, Libau

Rick Brinks, gemeente Oldambt

12 december 2018

2. Karakteristieke objecten Bad Nieuweschans

1e Kanoniersstraat   2-4   Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Voormalig kanoniersbarak uit circa 1795. Eenlaags pand op rechthoekige plattegrond. Thans met drie woningen en een museum. Vormt een geheel met 2e Kanonierstraat 1-3.

Een van de eerste kazernes uit deze periode. Gelegen binnen beschermd dorpsgezicht. Zeer beeldbepalende ligging op hoek Achterstraat - 1e Kanonierstraat.

2e Kanoniersstraat   1-3   Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Voormalig kanoniersbarak uit circa 1795. Eenlaags pand op rechthoekige plattegrond. Thans met drie woningen en een museum. Vormt een geheel met 1e Kanonierstraat 2-4.

Een van de eerste kazernes uit deze periode. Gelegen binnen beschermd dorpsgezicht. Zeer beeldbepalende ligging op hoek Achterstraat - 1e Kanonierstraat.

Achterstraat   15   Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Woonhuis uit 1779. Heeft mogelijk ook dienst gedaan als kazerne. Eenlaags pand op rechthoekige plattegrond. Onder zadeldak tussen topgevels en uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Vormt een geheel met 1e Kanonierstraat 3.

Gelegen binnen beschermd dorpsgezicht. Zeer beeldbepalende ligging op hoek Achterstraat - 1e Kanonierstraat.

Bunderweg   19   Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige gereformeerde kerk uit 1910. Zaalkerk uitgevoerd in sobere architectuur. Kenmerken van de Waterstaatstijl, oa spaarvelden en rondboogvensters met decoratieve roedeverdeling. Topgevel met gemetselde dakruiter. De latere uitbreiding aan de achterzijde valt buiten de aanduiding.

Beeldbepalende, teruggerooide ligging aan de Bunderweg.

1e Kanoniersstraat   3   Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Woonhuis uit 1779. Heeft mogelijk ook dienst gedaan als kazerne. Eenlaags pand op rechthoekige plattegrond. Onder zadeldak tussen topgevels en uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. Vormt een geheel met Achterstraat 15.

Gelegen binnen beschermd dorpsgezicht. Zeer beeldbepalende ligging op hoek Achterstraat - 1e Kanonierstraat.

Achterstraat   13   Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig pakhuis uit circa 1880. Tweelaags pand onder kap met wolfseinden. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant.

Gelegen binnen beschermd dorpsgezicht. Beeldbepalende vrijstaande ligging en mede bepalend voor het karakter van de Achterstraat.

Achterstraat   38   Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	3
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Voormalige rabbinaatswoning, volgens muuranker uit 1778. Ensemble met naastgelegen synagoge (rijksmonument). Eenlaags pand onder zadeldak tussen topgevels. Gevels later voorzien van pleisterlaag.

Gelegen binnen beschermd dorpsgezicht. Beeldbepalende vrijstaande ligging, gelegen binnen de rooilijn aan de Achterstraat.

Bunderweg   27   Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Voormalige arbeiderswoning uit circa 1915. Woonhuis van het krimpentype. Gevels uitgevoerd in witte kalkzandsteen met rode accenten. Zeldzaam geworden voorbeeld van woningbouw in kalkzandsteen, kenmerkend voor deze bouwperiode in Bad Nieuweschans.

Beeldbepalend gelegen in de rooilijn aan de Bunderweg.

Bunderweg 39 Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig douanekantoor uit circa 1920. Pand op samengestelde plattegrond en voorzien van diverse topgevels. De gevels zijn voorzien van decoratief metselwerk en H-vensters.

Zeer beeldbepalende ligging op hoek Bunderweg - Achterweg, aan de weg richting de Duitse grens.

Hamdijk 1 Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis uit circa 1920. Villavormig pand op samengestelde plattegrond, voorzien van topgevel aan voor- en zijgevel. Uitgevoerd in zorgvuldige Interbellumarchitectuur.

Reeks met meerdere voornamen woningen. Beeldbepalend gelegen aan de zuidelijke uitvalsweg van het dorp.

Hoofdstraat 2 Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	3	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig hotel uit de laatste kwart van de 19e eeuw. Heeft tussen 1913 en 1990 dienst gedaan als gemeentehuis van de gemeente Nieuweschans. Blokvormig pand met tevens het woonhuis voor de burgemeester en later de bode.

Zeer beeldbepalende vrijstaande ligging op hoek Hoofdstraat - Havenstraat.

Hoofdstraat 17 Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Winkel-woning uit circa 1915. Pand is in latere fase opgehoogd. Heeft o.a. dienst gedaan als apotheek. Tweelaags pand met winkel voorzien van etalagepui op de begane grond en woonhuis met erker op de verdieping.

Zeer beeldbepalend gelegen aan de Hoofdstraat in rij met meerdere voorzieningen.

H.F. Dresseluisstraat 13-17 Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalig politiebureau met twee woningen. Gebouwd omstreeks 1960 in sobere Wederopbouwarchitectuur. Twee kubusvormige tweelaagse (dienst) woningen zijn door een eenlaags deel aan elkaar verbonden. In het centrale deel bevond zich oorspronkelijk het politiebureau.

Beeldbepalende vrijstaande ligging nabij uitbreidingswijk aan de noordzijde van het dorp.

Hamdijk 3 Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Villa uit circa 1925. Villavormig woonhuis op samengestelde plattegrond en uitgevoerd in zorgvuldige Interbellumarchitectuur met onder meer twee topgevels en een steile, samengestelde kap.

Beeldbepalende ligging aan de Hamdijk en onderdeel van een reeks notabellenwoningen aan deze zuidelijke uitvalsweg van het dorp.

Hoofdstraat 13 Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Café uit circa 1860. Heeft eveneens dienst gedaan als winkel. Uitgevoerd als dwarshuis onder kap met wolfseinden en hoekschoorstenen en voorzien van H-vensters met afgeronde bovenhoeken.

Zeer beeldbepalende ligging op de hoek Hoofdstraat - Bunderweg, in de kern van het dorp.

Hoofdstraat 22 Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dienstwoning bij strokartonfabriek De Dollard, thans Solidus Solutions. Woonhuis uit omstreeks 1910 op rechthoekige plattegrond onder zadeldak met topgevel. Het woonhuis is opgetrokken in kalkzandsteen en in een latere fase wit gekeimd.

Zeer beeldbepalende hoekligging aan de rand van het fabrieksterrein in de kern van het dorp. Ensemble met nabijgeleden fabriekshal, Hoofdstraat 34.

Hoofdstraat 34 Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Voormalige stroloods uit circa 1950. Onderdeel van strokartonfabriek De Dollard, thans Solidus Solutions. Forse fabriekshal op rechthoekige plattegrond en onder mansardekap tussen gemetselde topgevels. Thans in gebruik als opslagloods.

Zeer beeldbepalend gelegen met de kopse kanten van de hal gericht op de Hoofdstraat en de Havenstraat. Ensemble met nabijgelegen dienstwoning, Hoofdstraat 22.

Kerkhofstraat 2 Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis uit circa 1910. Uitgevoerd als zogeheten dwarshuis met kenmerken van de Vernieuwingsstijl (gekleurde baksteen en decoratieve boogtrommels). De voorgevel is symmetrisch ingedeeld en het centrale deel is uitgevoerd met een gemetselde dakopbouw / Vlaamse gevel.

Gelegen binnen het beschermde dorpsgezicht. Beeldbepalend gelegen binnen de rooilijn van de Kerkhofstraat.

Kerkhofstraat 6-8 Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dubbel woonhuis uit circa 1910. Twee aan elkaar gebouwde woonhuizen, elk onder schilddak. Voorgevel voorzien van doorlopende lijstgoot. Entree van elke woningen in de zijgevel. Mogelijk voormalige dienstwoningen van de Nederlandse Spoorwegen.

Gelegen binnen het beschermde dorpsgezicht. Beeldbepalend gelegen binnen de rooilijn van de Kerkhofstraat.

Kruisstraat 6 Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Woonhuis uit circa 1895. Tweelaags pand met kapverdieping, onder zadeldak tussen topgevels. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant.

Gelegen binnen het beschermde dorpsgezicht. Zeer beeldbepalende ligging van dit relatief forse volume op de hoek Kruisstraat - Achterstraat.

Verlengde Hoofdstraat 5-7 Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Dubbel woonhuis uit circa 1915. Wit gestuct pand op gemetselde plint. Onder samengestelde kap en voorzijde voorzien van topgevel. Gebouwd voor werknemers van de Oldenburgische Staatsbahnen.

Beeldbepalend gelegen aan de Verlengde Hoofdstraat, in rij met meer karakteristieke bebouwing. Ensemble met naastgelegen voormalige dienstwoning Verlengde Hoofdstraat 9.

Verlengde Hoofdstraat 9 Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis uit circa 1920. Pand op rechthoekige plattegrond en onder zadeldak. De architectuur laat veel Duitse invloeden zien, met deels wit gestucte gevels voorzien van decoratief metselwerk. Gebouwd voor werknemers van de Oldenburgische Staatsbahnen.

Beeldbepalend gelegen aan de Verlengde Hoofdstraat, in rij met meer karakteristieke bebouwing. Ensemble met naastgelegen voormalige dienstwoningen Verlengde Hoofdstraat 5-7.

Verlengde Hoofdstraat 11 Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis met aangebouwde schuur uit 1878, gebouwd voor Duitse handelaar. Uitgevoerd als dwarshuis met symmetrische voorgevel voorzien van centrale dakopbouw. Gebouwd in ambachtelijk-traditionele trant met invloeden van neoclassicisme. Dakpannen vervangen door dakpanplaten.

Beeldbepalend gelegen aan de Verlengde Hoofdstraat, in rij met meer karakteristieke bebouwing.

Verlengde Hoofdstraat 12 Bad Nieuweschans

Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	1		

Woonhuis uit circa 1905. Ook in gebruik geweest als winkel. Pand opgetrokken in witte kalkzandsteen. Pand onder samengestelde kap met aan linker voorzijde een topgevel. Zeldzaam geworden voorbeeld van bouw in kalkzandsteen, kenmerkend voor deze bouwperiode in Bad Nieuweschans.

Beeldbepalende ligging in het lint aan de Verlengde Hoofdstraat.

	Voorstraat	-	Bad Nieuweschans
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

	Muziekoepel uit circa 1985 op achthoekige plattegrond. Ontworpen door Frits Steginga. Beeldbepalende ligging aan de Voorstraat.
--	--

	Voorstraat	1	Bad Nieuweschans
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

	Dwarshuis uit circa 1870. Symmetrisch opgezet woonhuis. Voorgevel voorzien van driezijdige uitbouw over twee lagen. Uitgevoerd in rijke, eclectische architectuur met onder meer decoratief stucwerk, balkon en lijstgoot. Deels gebouwd op voormalige vestinggracht. Gelegen binnen het beschemde dorpsgezicht. Zeer beeldbepalend gelegen aan de noordzijde van Voorstraat.
---	--

	Voorstraat	2	Bad Nieuweschans
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

	Voormalige notariswoning uit circa 1870. Blokvormig dwarshuis voorzien van pilasters bij de hoeken en de entrees. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant met invloeden van neoclassicisme. Deels gebouwd op voormalige vestinggracht. Thans in gebruik als huisartsenpraktijk. Gelegen binnen het beschemde dorpsgezicht. Zeer beeldbepalende hoekligging aan de noordzijde van Voorstraat.
--	---

	Voorstraat	22	Bad Nieuweschans
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	1	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

	Winkel-woning met voorgevel uit circa 1880. Tweelaags pand met lijstgevel. Voorzien van etalage met daarboven in de gevel de tekst 'rund, kalfs en varkensslagerij'. Het samengestelde venster op de verdieping betreft een latere wijziging. Gelegen binnen het beschemde dorpsgezicht. Beeldbepalend onderdeel van de bebouwingswand aan de Voorstraat.
---	--

	Voorstraat	29	Bad Nieuweschans
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

	Woonhuis, voorheen met winkel, gebouwd in 1878. Tweelaags pand voorzien van rozet-vormig ornament in topgevel. Voorgevel met onder meer gepleisterde aanzet- en sluitstenen boven de vensters en banden in het metselwerk in de trant van de neorenaissance. Gelegen binnen het beschemde dorpsgezicht. Zeer beeldbepalende ligging binnen het lint aan de Voorstraat.
---	---

	Voorstraat	32	Bad Nieuweschans
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

	Voormalige pastorie. Villavormig woonhuis uit circa 1935. Woonhuis onder samengestelde kap opgetrokken in bruin-rode baksteen. Uitgevoerd in zorgvuldige Interbellumarchitectuur met onder meer forse dakoverstekken. Gelegen binnen het beschemde dorpsgezicht. Beeldbepalende ligging op hoek Voorstraat - Kruisstraat. Het woonhuis is teruggelegen ten opzichte van de rooilijn aan de Voorstraat.
--	---

	Voorstraat	42	Bad Nieuweschans
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

	Voormalige winkel-woning, nu in gebruik als woonhuis. Eenlaags pand onder zadeldak met wolfseind. Voorgevel voorzien van blokbepleistering. Ensemble met Voorstraat 44, op de tegenovergelegen straathoek. Gelegen binnen het beschemde dorpsgezicht. Zeer beeldbepalend gelegen in de rooilijn aan de Voorstraat, gelegen op de hoek met de 2e Kannoniersstraat.
--	--

	Voorstraat	44	Bad Nieuweschans
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

	Winkel-woning. Eenlaags pand onder zadeldak met wolfseind. Voorzien van witte blokbepleistering. Ensemble met Voorstraat 42, op de tegenover gelegen straathoek. Gelegen binnen het beschemde dorpsgezicht. Zeer beeldbepalend gelegen in de rooilijn aan de Voorstraat, gelegen op de hoek met de 2e Kannoniersstraat.
---	--

	Voorstraat	50	Bad Nieuweschans
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Boerderij uit halverwege de negentiende eeuw. Kleine boerderij van het Oldambtster type voorzien van schuurdeur in de voorgevel. Uitgevoerd in ambachtelijk-traditionele trant. In latere fase enkele meters ingekort.

Gelegen binnen het beschermde dorpsgezicht. Zeer beeldbepalend ligging in de rooilijn aan de Voorstraat, op de hoek met de Kerkhofstraat.

	Voorstraat	51	Bad Nieuweschans
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	3	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Rentenierswoning de Witte Zwaan uit circa 1900. Villavormig woonhuis op samengestelde plattegrond. Uitgevoerd in zeer rijke eclectische architectuur. Voorgevel voorzien van erker en topgevel met forse bekroning en sierspant in chaletstijl. Aangebouwde serre aan de zuidzijde.

Gelegen binnen het beschermde dorpsgezicht. Zeer beeldbepalend gelegen aan de zuidzijde van de Voorstraat.

	Zuideinde	6	Bad Nieuweschans
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	3		

Rentenierswoning Huize Lydia uit circa 1915. Villavormig woonhuis onder samengestelde kap met aan de voorzijde een topgevel en erker. Wit gepleisterde gevels boven een gemetselde plint en voorzien van gemetselde rollagen. Uitgevoerd in Vernieuwingsstijl.

Gelegen binnen het beschermde dorpsgezicht. Zeer beeldbepalende ligging aan de zuidzijde van de Voorstraat.

	Zuideinde	10	Bad Nieuweschans
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	1
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	1
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis uit circa 1910. Uitgevoerd als zogeheten dwarshuis met kenmerken van de vernieuwingsstijl (toepassing decoratieve, gekleurde baksteen). De symmetrisch ingedeelde voorgevel is uitgevoerd met een gemetselde dakopbouw / Vlaamse gevel.

Gelegen binnen het beschermde dorpsgezicht. Beeldbepalende ligging aan het Zuideinde, in rij met meer karakteristieke bebouwing.

	Zuideinde	13	Bad Nieuweschans
Cultuurhistorische waarde:	1	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Woonhuis uit circa 1925 uitgevoerd in zorgvuldige vernieuwingsstijl. Pand met zadeldak en aan de voorzijde een topgevel met klein wolfseind. Aan de rechterzijde bevindt zich een zogeheten krimp. Ter plaatse van deze versmalling bevindt zich de entree in een portiek.

Onderdeel van reeks karakteristieke woningen. Beeldbepalend gelegen aan de zuidelijke uitvalsweg van het dorp.

	Zuideinde	14-16	Bad Nieuweschans
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige douanewoningen, dubbel woonhuis uit circa 1920. Ontworpen door Granpré Molière. Eenlaags pand op rechthoekige plattegrond onder schilddak. Gepleisterde gevels op een hoge plint van keitjes. Granpré Molière ontwierp diverse sociale huurwoningen in Bad Nieuweschans.

Ensemble met naastgelegen identiek dubbel woonhuis. Beeldbepalend gelegen aan het Zuideinde.

	Zuideinde	18-20	Bad Nieuweschans
Cultuurhistorische waarde:	2	Authenticiteit:	2
Architectuurhistorische waarde:	2	Zeldzaamheid:	2
Stedenbouwkundige/ensemble waarde:	2		

Voormalige douanewoningen, dubbel woonhuis uit circa 1920. Ontworpen door Granpré Molière. Eenlaags pand op rechthoekige plattegrond onder schilddak. Gepleisterde gevels op een hoge plint van keitjes. Granpré Molière ontwierp diverse sociale huurwoningen in Bad Nieuweschans.

Ensemble met naastgelegen identiek dubbel woonhuis. Beeldbepalend gelegen aan het Zuideinde.

3. Waarderingscriteria

Het object of complex wordt aangemerkt als karakteristiek voor de gemeente Oldambt op grond van de volgende criteria:

Cultuurhistorische waarde, met als leidraad:

- het belang van het object / complex als bijzondere uitdrukking van een lokale culturele, sociaal-economische, maatschappelijke en/of wetenschappelijke ontwikkeling;
- het belang van het object / complex als uitdrukking van een emotionele band of beleving van de bewoners met het gebied.

Architectuurhistorische waarde, zich uitend in één of meer van de volgende punten:

- het belang van het object / complex voor de geschiedenis van de architectuur van het exterieur;
- het belang van het object / complex voor het oeuvre van een architect, stedenbouwkundige of ontwerper;
- het belang van het object / complex vanwege de esthetische kwaliteiten van het ontwerp;
- het belang van het object / complex vanwege bijzonder materiaalgebruik, detaillering en constructie van het ontwerp (of onderdelen daarvan);
- het belang van het object / complex vanwege het innovatieve karakter als uitdrukking van een technische of typologische ontwikkeling.

Stedenbouwkundig-landschappelijke/ensemble waarde, met als leidraad:

- de betekenis van het object / complex vanwege de situering en de ruimtelijke relaties met de omgeving;
- de betekenis van het object / complex als essentieel onderdeel of representant van een groter geheel, dat cultuurhistorisch, architectuurhistorisch en/of stedenbouwkundig-landschappelijk van belang is.

Authenticiteit:

- de betekenis van het object / complex vanwege de authenticiteit van het ontwerp (of onderdelen daarvan);
het belang van het object / complex in relatie tot de structurele en/of visuele gaafheid van de rurale omgeving of directe omgevingsruimte.

Zeldzaamheid:

- het belang van het object / complex vanwege de architectonische, stedenbouwkundig-landschappelijke, bouwtechnische, typologische en/of functionele zeldzaamheid in het gebied van de gemeente Oldambt.

Score

Per criterium kunnen de objecten tot drie punten scoren:

0 punten	geen waarde
1 punt	aanwezig
2 punten	relevant
3 punten	specifiek

4. Overzicht Rijksmonumenten Bad Nieuweschans

Monumentnummer: 30451
Adres: Achterstraat 26 te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30452
Adres: Achterstraat 28 te Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30454
Adres: Achterstraat 40 9693 CX te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Synagoge

Monumentnummer: 524390
Adres: Hamdijk 9 9693 TB te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30455
Adres: Hamdijk 22 9693 TD te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Boerderij

Monumentnummer: 30456
Adres: Hamdijk 25 9693 TB te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Boerderij

Monumentnummer: 522562 Remkes Heerd
Adres: Hamdijk 39 9693 TC te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Dwarshuisboerderij

Monumentnummer: 522549 Hamdijk
Adres: Hamdijk 49 9693 TC te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Villaboerderij

Monumentnummer: 522550
Adres: Bij Hamdijk 49 9693 TC te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Bijschuur

Monumentnummer: 522551
Adres: Bij Hamdijk 49 9693 TC te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Stookhut

Monumentnummer: 30458
Adres: Kerkstraat 1 9693 EP te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Herv. Kerk

Monumentnummer: 522568
Adres: Verlengde Hoofdstraat 3 9693 AB te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Graansilo

Monumentnummer: 30470
Adres: Voorstraat 6 9693 EG te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30471
Adres: Voorstraat 8 9693 EG te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30472
Adres: Voorstraat 10 9693 EG te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30459
Adres: Voorstraat 11 9693 EE te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30473
Adres: Voorstraat 12 9693 EG te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30460
Adres: Voorstraat 13 9693 EE te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30474
Adres: Voorstraat 14 9693 EG te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30461
Adres: Voorstraat 15 9693 EE te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30462
Adres: Voorstraat 17 9693 EE te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30475
Adres: Voorstraat 18 9693 EG te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30463
Adres: Voorstraat 19 9693 EE te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30464
Adres: Voorstraat 21 9693 EE te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30465
Adres: Voorstraat 23 9693 EE te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30476
Adres: Voorstraat 24 9693 EG te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30466
Adres: Voorstraat 25 9693 EE te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30477
Adres: Voorstraat 26 9693 EG te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30467
Adres: Voorstraat 27 9693 EE te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30478
Adres: Voorstraat 28 9693 EG te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30479
Adres: Voorstraat 30 9693 EG te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Voormalige hoofdwachter

Monumentnummer: 30468
Adres: Voorstraat 31 9693 EE te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30469
Adres: Voorstraat 35-37 9693 EE te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30480
Adres: Voorstraat 36 9693 EH te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30481
Adres: Voorstraat 38 9693 EH te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30482
Adres: Voorstraat 40 9693 EH te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woonhuis

Monumentnummer: 30483
Adres: Voorstraat 46-48 9693 EH te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Woning

Monumentnummer: 30484
Adres: Voorstraat 52 9693 EH te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Boerderij

Monumentnummer: 30486 Joodse begraafplaats
Adres: te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Joodse begraafplaats

Monumentnummer: 522546
Adres: Oudezijk 1 9693 PA te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Locomotievenloods

Monumentnummer: 522547
Adres: Bij Oudezijk 1 9693 PA te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Bedieningsgebouwtje

Monumentnummer: 522569
Adres: W. Mettingstraat 16 9693 BX te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Herenhuis

Monumentnummer: 522570 Koninklijke Marechaussee
Adres: Molenstraat 5 9693 EJ te Bad Nieuweschans
Oorspronkelijke functie: Marechausseekazerne

5. Bronnenlijst

Literatuur

- P. Harkema, M.H. Panman, *Monumenten Inventarisatie Project; Gemeentebeschrijving Nieuweschans*
- Ronald Stenvert, e.a. *Monumenten in Nederland, Groningen*, Zwolle 1998

Websites

- www.beeldbankgroningen.nl
- www.hisgis.nl/hisgis/gewesten/groningen/groningen
- www.topotijdreis.nl